

DÜNYA BANKASI
EĞİTİM SEKTÖRÜ ÇALIŞMASI
Dağıtım Konferansı
17 Mart 2006 – Ankara

Zorlu Görevler ve Tavsiyeler

Robin Horn
Eğitim Baş Uzmanı
Dünya Bankası

Küresel Ekonomik Ortam Daha Yüksek İşçi Vasıfları Gerektiriyor

Türkiye'nin eğitim sistemi AB ve dünya ile karşılaştırıldığında nasıldır?

Eğitim sistemi, işgücü gereksinimleri ile uyumlu mu?

Türkiye'nin AB düzeyine gelmesi için nasıl bir Eğitim Stratejisi gerekmektedir?

AB: Büyüme Vasıflı İşgücüne Bağlıdır

Eğitim konusunda AB İstihdam politikası hedefleri :

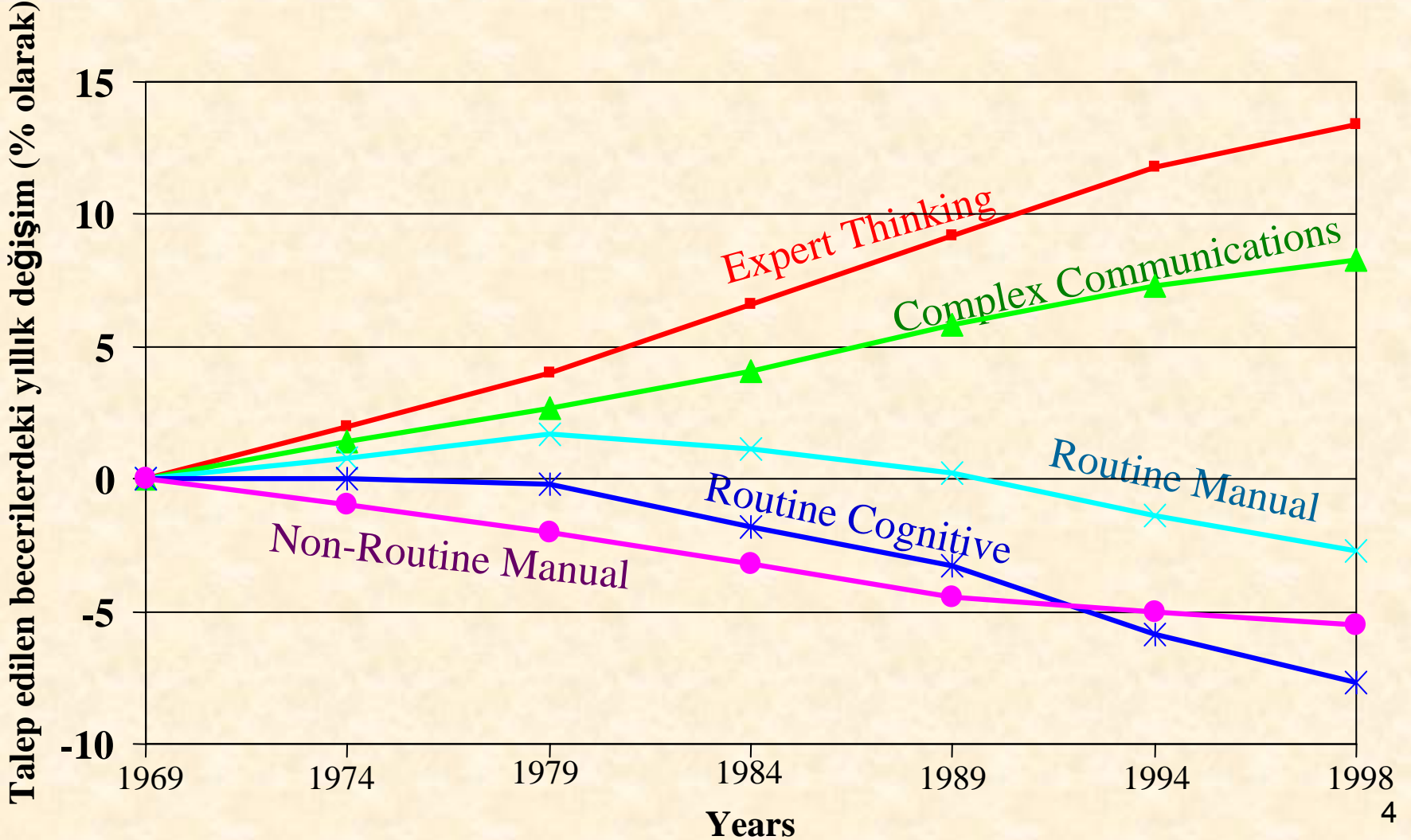
- Yeni çalışanlar için yüksek kalitede öğrenim standartları
- Herkes için öğrenim fırsatları sağlamak
- Tüm gençlere esnek öğrenim yolları sağlamak
- İşgücü piyasasından kopmamak

Eğitim konusunda AB Lizbon Gündemi hedefleri :

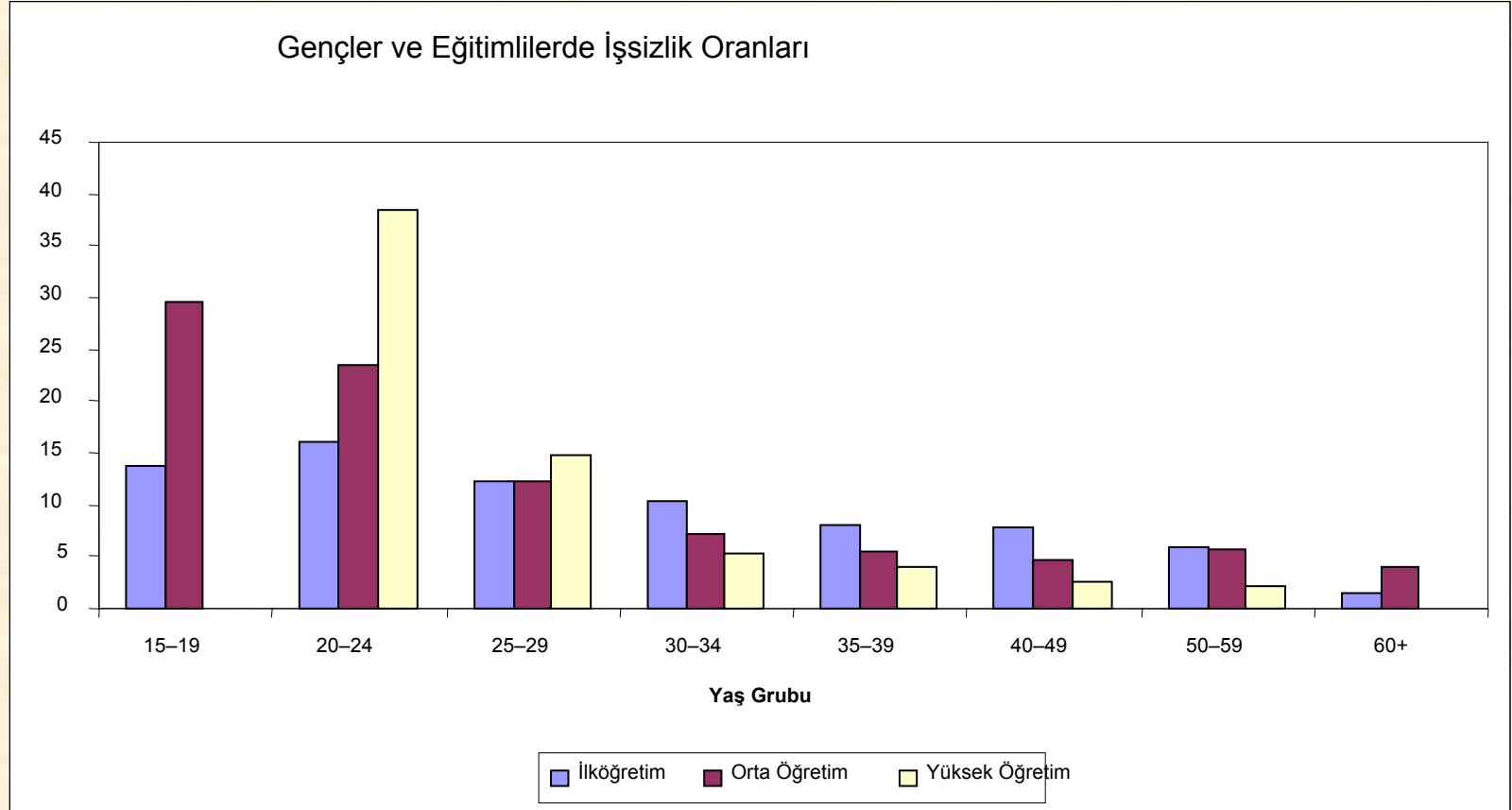
- AB Üye Ülkeleri için hedef:

2010 yılına kadar, 22 yaşındakilerin en az %85'i orta öğrenim diploması sahibi olacak

İşverenler yeni işçilerinin gittikçe daha karmaşık becerilere sahip olmasını talep ediyor



Türkiye Kendi İşgücünü Küresel Rekabete Hazırlamak için Yeterince Çalışıyor mu?



Son yıllarda Türkiye büyük aşama kaydetti

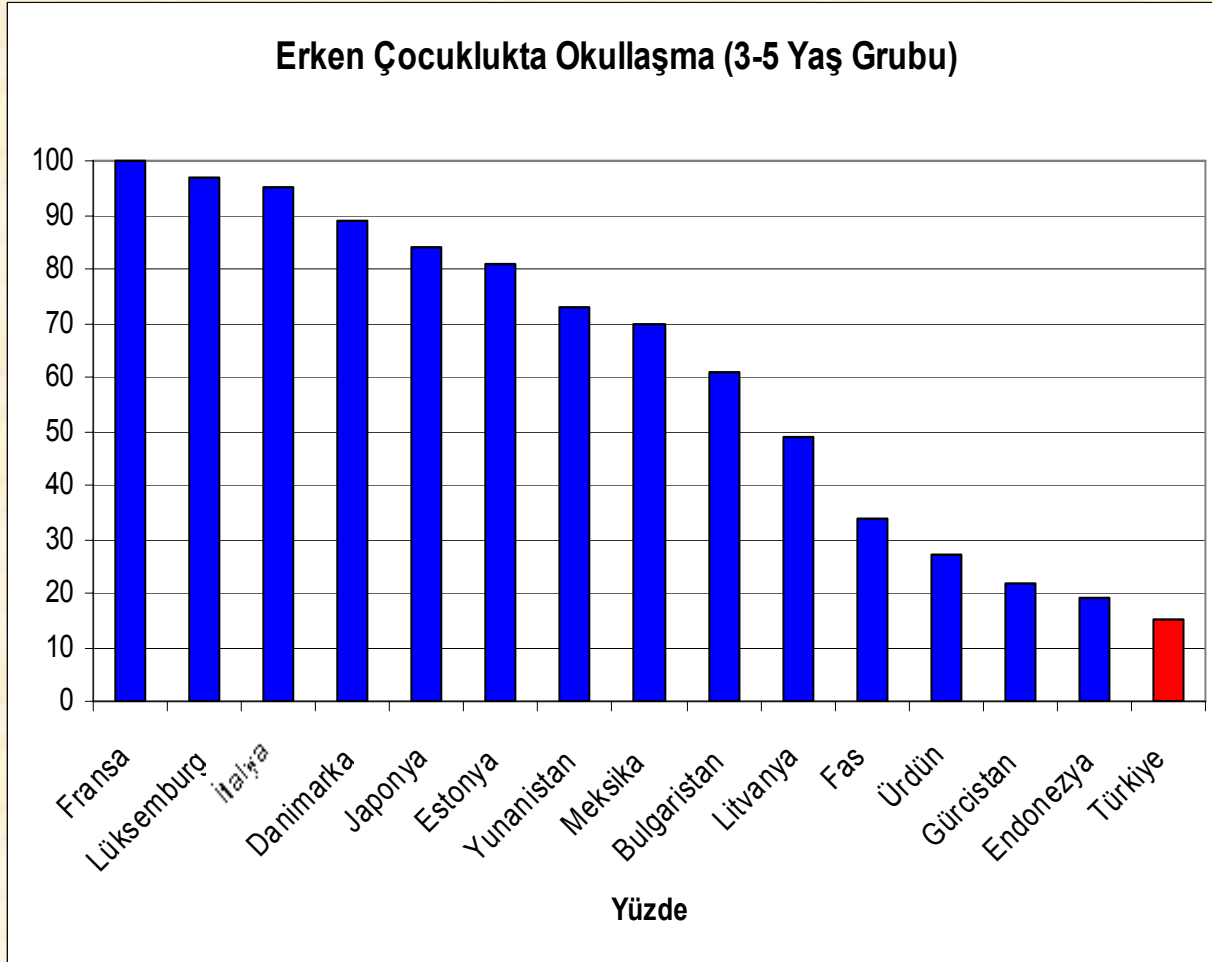
- **Temel eğitimde hemen hemen tam okullaşma**
- **Eşitlikte sürekli iyileşme**
- **En iyi öğrenciler en yüksek uluslararası standartlarda başarılı**
- **Çağdaşlaştırılmış müfredat geliştirme ve uygulama**
- **Özel sektörden üst derecede destek**

Ancak Türkiye'nin Eğitim “Kültürü”nün Değişmesi Gerekli

- Daha fazla girdi sağlamaktan uzak
 - okullar
 - kitaplar
 - eğitim
 - Bilgisayar
- İnanışlara ve ideolojiye dayalı bir politikadan uzak
- Sonuçlara odaklanmak :
 - Hedef belirlemek
 - Sorumluluk vermek
 - Okul ve öğrencileri sorumlu tutmak
 - Teşvik sağlamak
 - Halka danışmak
 - İzlemek ve rapor etmek
- Sonuçlara dayalı politika oluşturma

1. Zorlu Görev

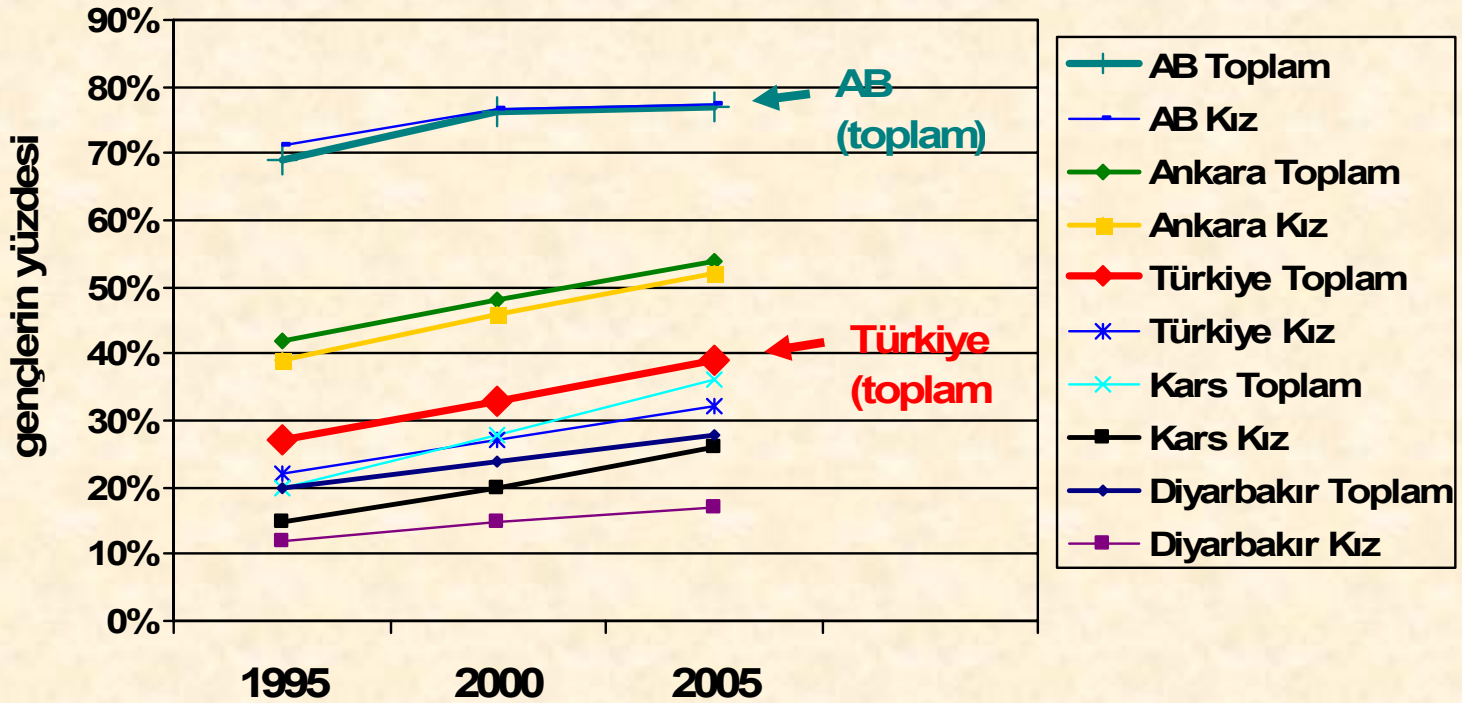
Türkiye, Okul Öncesi Eğitimde Geride Kalmıştır



2. Zorlu Görev

Türkiye'de Orta Öğretime Erişim Oranları AB'ye Yaklaşamıyor

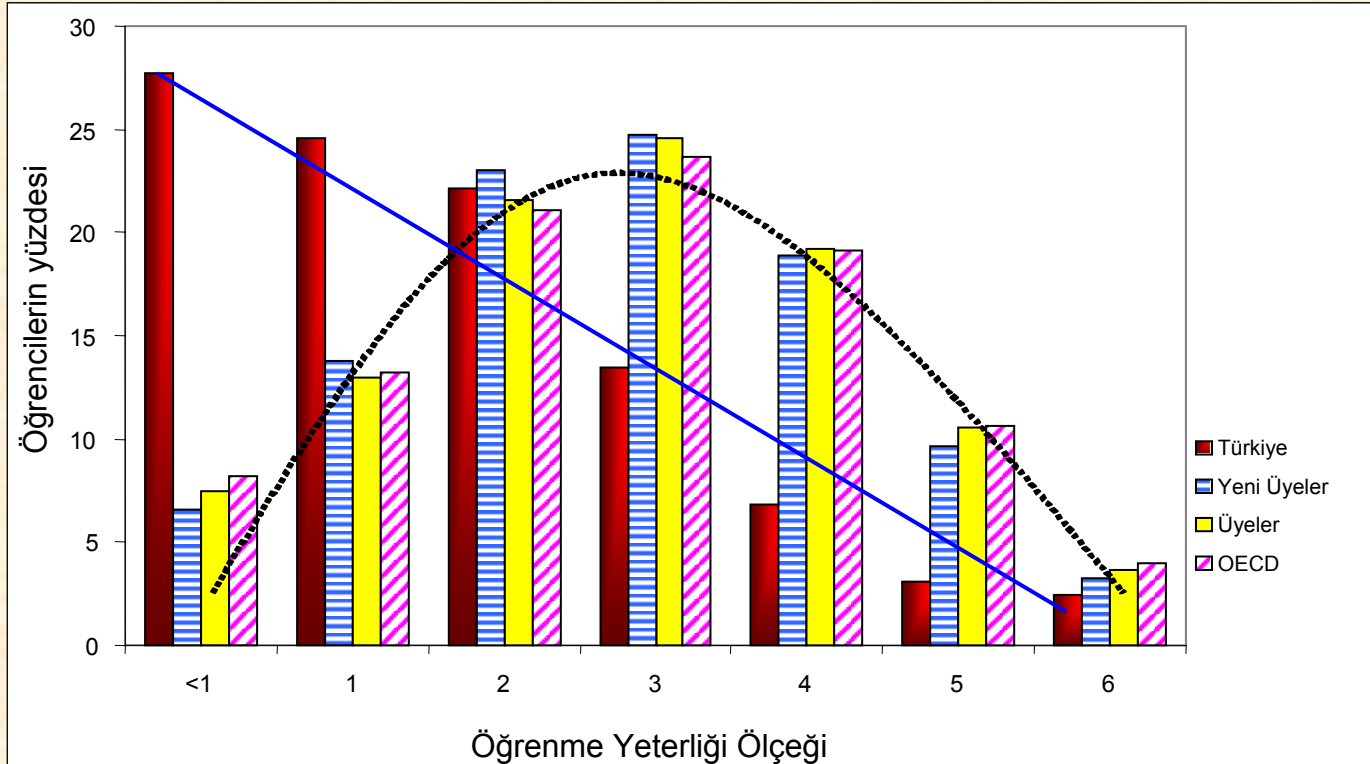
Orta Öğrenim Diploması Olan 20-24 yaş



3. Zorlu Görev

Türk Okul Sistemi Çok Az Öğrenciyi İyi Eğitiyor ancak Öğrencilerin Çoğunluğunu Başarısız Kılıyor

OECD'nin 6 Puanlı Öğrenme Yeterliği Ölçeği Üzerinden Öğrenci Performansı (Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı –2004)

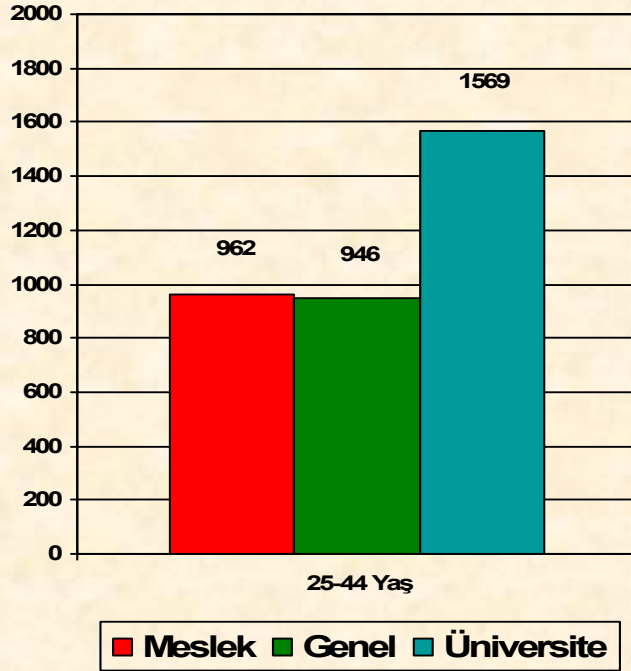


4. Zorlu Görev

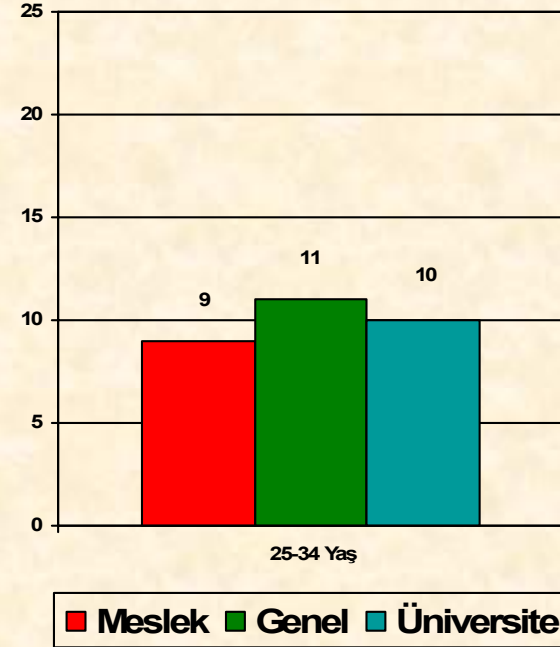
Türkiye'de Meslek Liseleri Çalışma Piyasası ile ilgili Hedeflerini Gerçekleştirmiyor

Mesleki ve Genel Okul mezunları benzer İstihdam Sonuçlarına sahiptir

Diploma Türüne Göre TL Cinsinden Saatlik Ücret (2002)

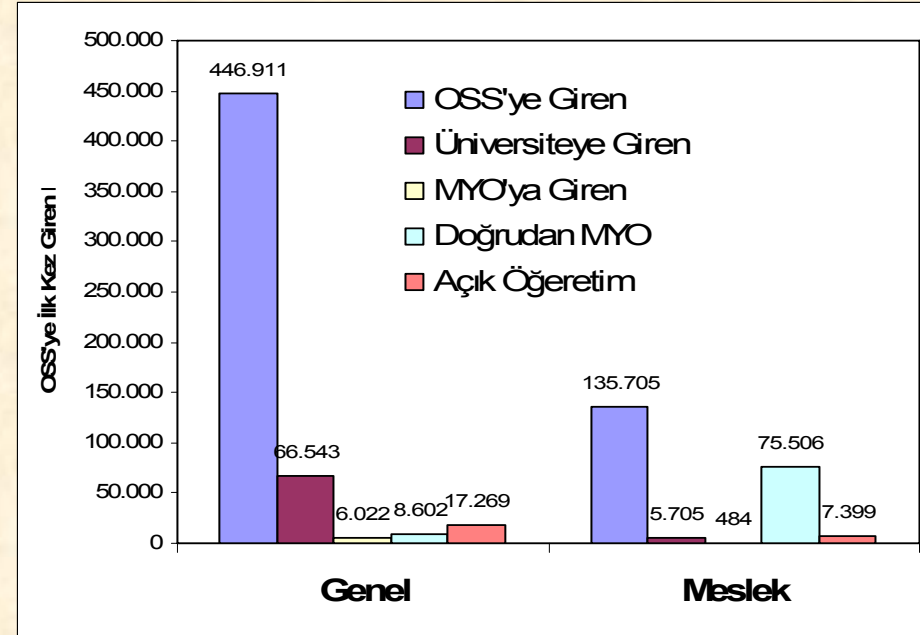
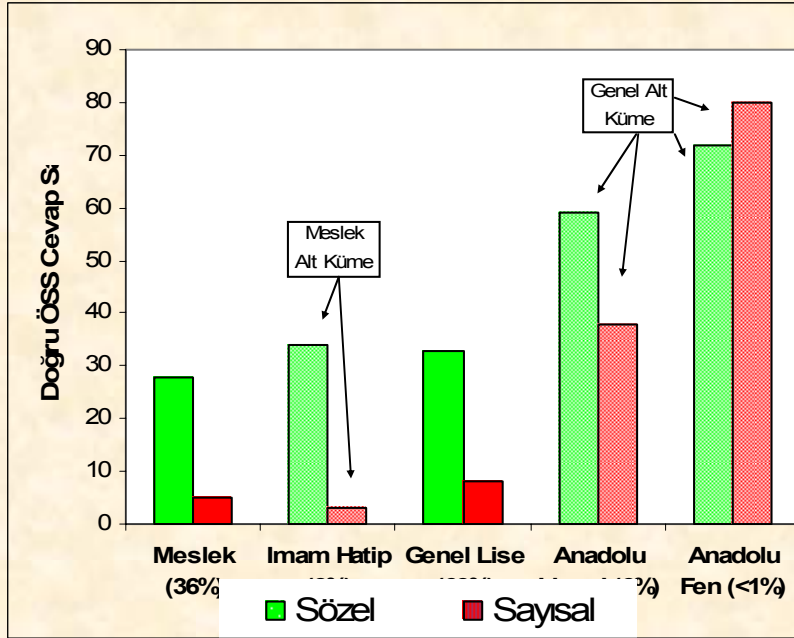


Diploma Türüne Göre Yetişkin İşsizlik Oranı (%) (2003)



4. Zorlu Görev (devamı)

Ancak Türkiye'nin Genel Orta Öğretim Okulları da Eğitim Hedeflerini Gerçekleştirmiyor



5. Zorlu Görev

Mevcut ÖSS Sınavı, En Yüksek Bütünlük Düzeyinde Olmasına Rağmen Eğitim Sisteminde Kaliteyi Düşük Tutuyor

- Öğrencilerin ömrü boyunca çok büyük etkisi var
 - Gelecekteki statü ve yaşam boyu gelirlerini belirliyor
 - 1 milyar YTL'yi eğitimden, sınav hazırlığına kaydırıyor
 - Dengesiz: bir tek sınav tüm müfredatı kapsayamaz
 - Sınava hazırlık faaliyetlerine katılmalarından dolayı, gençlerin çok fazla zaman ve enerjisini alıyor
- Uzman düşünüş, karmaşık iletişim ve problem çözmede ileri yetkinliklerin öğrenilmesini engelliyor
- Zengin ile yoksul arasındaki eşitsizliği büyütüyor
- Eğitim sisteminde uyumsuzluk yaratıyor çünkü ÖSS müfredat reformlarına bağlı değil, sınav yeteneğini test ediyor

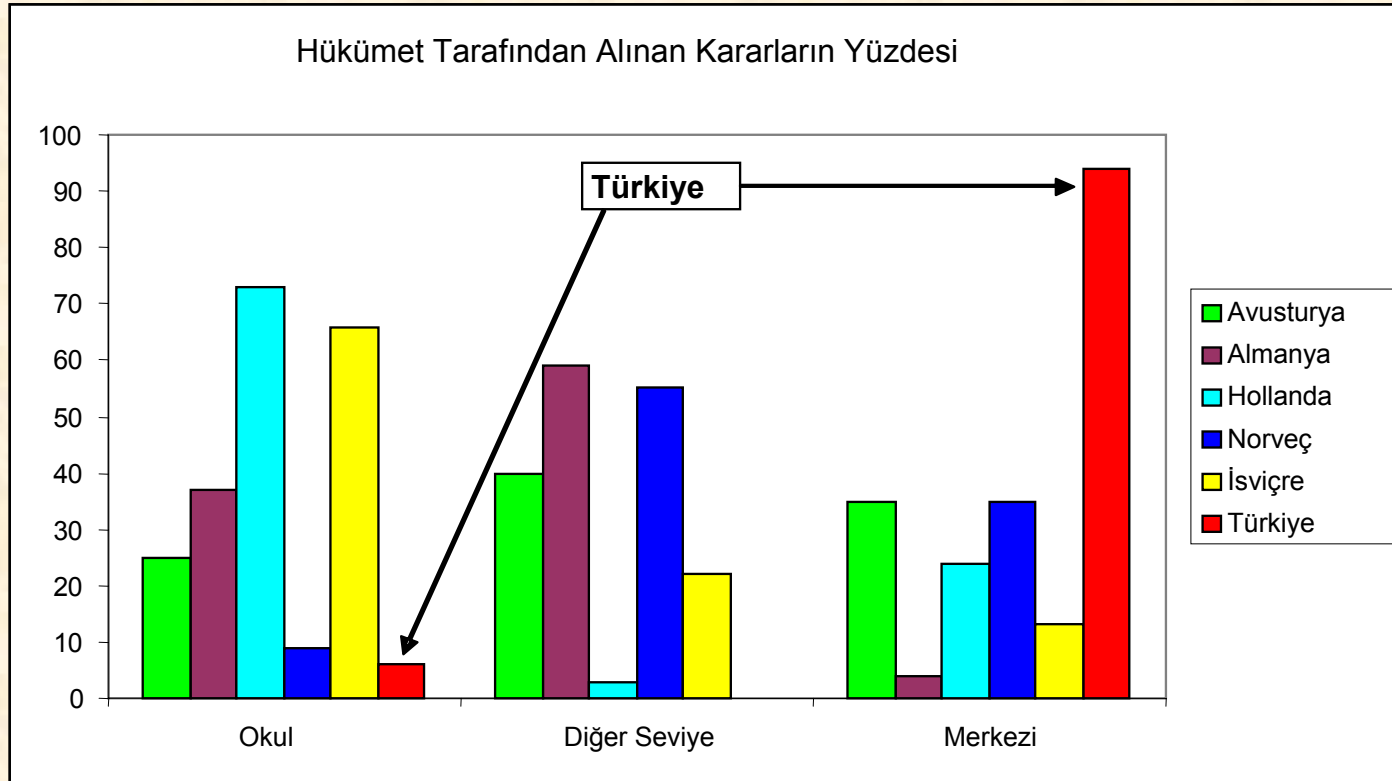
6. Zorlu Görev

Mevcut Sistem Öğretmenleri ve Öğretmen Kalitesini Desteklemiyor

- Öğretmen kalitesi, öğrencinin öğrenme başarısının en önemli belirleyicisidir, fakat
- MEB ve YÖK halihazırda müfredata bağlı olan başlangıç öğretmen eğitimi için yeni modeller geliştirmemekte
- Mevcut öğretmenlerin, yeni müfredatı ve öğretim yöntemlerini başarmak için yoğun eğitim ve desteğe gereksinimi var
- Veliler ve öğrenciler, ÖSS odaklı sistem nedeniyle geleneksel öğretim modellerini sürdürmeleri için öğretmenlere baskı yapmakta

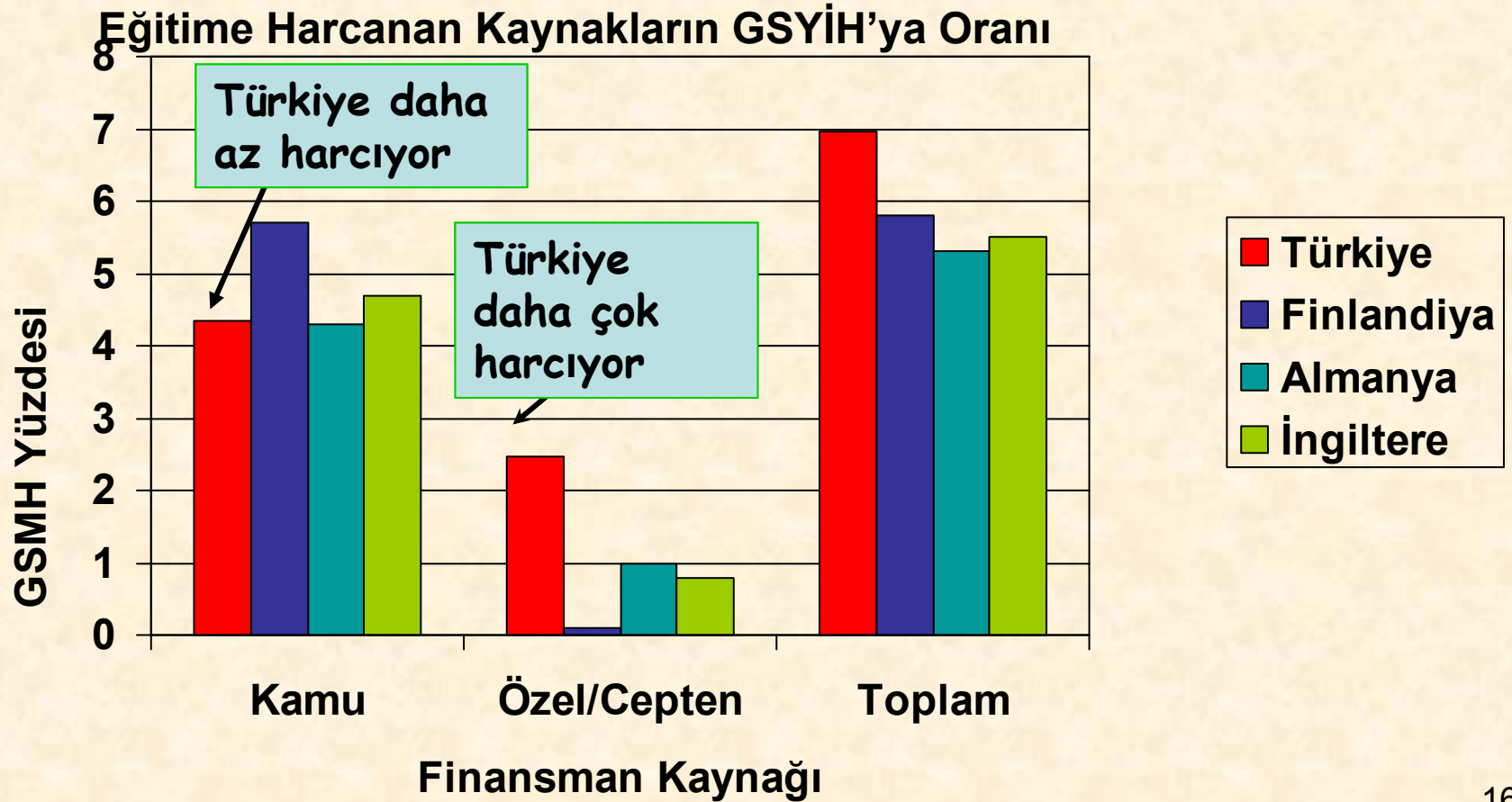
7. Zorlu Görev

Okulların Kaynak, Yetki ve Özerkliği Yok, Ayrıca Sonuçlardan Sorumlu Tutulmuyorlar



8. Zorlu Görev

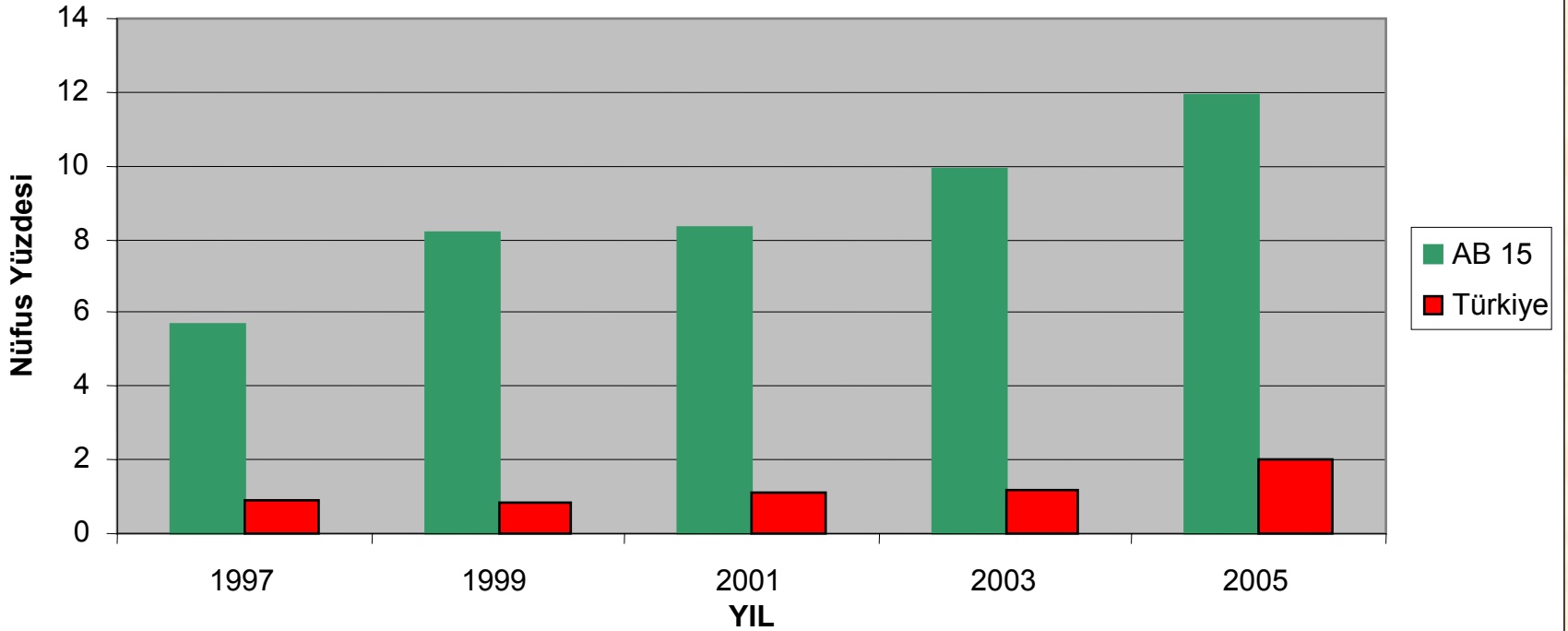
Kamu ve Özel Fonlar Bölgesel veya Gelir Eşitliğini Desteklemiyor ve toplam Kalite Artışını Azami Kılmıyor



9. Zorlu Görev

Türkiye'de Çalışan Yetişkinler Becerilerini Güncellemek için Çok Az İmkana Sahip

Yaşam Boyu Öğrenmeye Katılan Yetişkin Yüzdesi



Daha İyi Beceriler ve Daha İyi İşler için Eğitim Reformu Programı

Bir Ulusal Eğitim Sektörü Stratejisine ŞİMDİ ihtiyaç var

- Türkiye'nin geleceği, çalışanlarının eğitimsel niteliklerine bağlıdır – Kalite Anahtardır
- Türkiye her düzeyde genel stratejiye ihtiyaç duymaktadır
- Strateji geliştirmek için ulusal mutabakat gereklidir, strateji:
 - **Daha yüksek kalite ve eşitlik hedefine tüm kaynakları odaklamalı**
 - **Orta ve yüksek öğretim dahil tüm seviyeleri birleştirmeli**
 - **Türkiye'de tüm paydaşlar tarafından iyi tartışılmalı ve sahiplenilmeli**

Reform 1- Öğrencilerin okullara alınması

AB'ye Yaklaşmak için Öğrencilerin Eğitim Niteliklerini, Özellikle Orta Öğretimde, Çok Artırmak

- Okul öncesi okullaşmayı çok yükseltmek - %50'ye
- İlköğretimde okullaşmayı tam yapmak
- 2015 yılına kadar orta öğretimde okullaşmayı %80'e ulaştırmak için stratejik girişim başlatmak, il bazında yıllık hedefler koymak
- Hedefe ulaşmak için, 1997 Temel Eğitim Reformu doğrultusunda büyük yatırım yapmak
- Tüm Orta Öğretim okullarında Öğrenci/Öğretmen Oranını 20-25 aralığına getirmek, bu da okullaşma kapasitesini artıracaktır
- Orta öğretimi aşamalı olarak zorunlu yapmak
- Kızların ve yoksulların okula devam etmesi için daha fazla teşvik sağlamak

Reform 2 - Okullar

Tüm Okulların Kalitesini Yükseltmek

- Okul kalite göstergeleri ve standartları oluşturmak ve asgari standartları belirlemek
- Her okulun asgari standartları karşılmasını sağlamak
- Standartları asgari düzeyin üzerine yükseltmek

Reform 3 - Öğrenme

Öğrencilerin Öğrenmesini Eğitim Reformunun Odağı Yapmak

- **Müfredat, Standartlar ve Değerlendirmeyi Uyumlu Kılmak**
 - Öğrenciler için müfredata bağlı öğrenme standartları oluşturmak
 - Tüm öğrencileri bu standartlara göre değerlendirmek
 - Bu değerlendirmelerin sonuçlarını öğrencilere, ailelere ve öğretmenlere bildirmek
 - Öğretmenler, öğrenme farklılıklarını teşhis etmek ve gidermek için bu değerlendirmeleri nasıl kullanacağını öğrenmelidir.
- **Yeni müfredat ve standartlarla uyumlu ulusal öğretmen eğitimi çerçevesi geliştirmek**
 - Öğretmenler için profesyonel beceriler, bilgi, nitelikler ve değerler
 - Öğretmen eğitim programları tasarımında üniversitelere kılavuzluk
 - Üniversitelerin öğretmen eğitim programları için kalite güvencesi
 - Program ve mezunların periyodik formal değerlendirmesi

Reform 4 – Kaliteli Orta Öğretim Okullarına Erişim

Üniversiteye Girişe ve Nitelikli İstihdama Hazırlanmak için Tüm Öğrencilere İmkan Sağlamak

- Tüm öğrenciler hangi okulda olursa olsun daha yüksek kalitede öğrenimden yararlanmalıdır.
- Meslek okullarındaki öğrencilere genel orta öğretim diploması getirecek ve kendilerini becerili istihdama hazırlayacak ana yetkinlikleri öğrenme imkanı vermek
- Genel orta öğretim okullarındaki öğrencilere uygulamalı beceriler ve sertifika edinme imkanı vermek
- Her öğrencinin yüksek kalitede üniversite eğitime hazırlanması için imkan sağlamak
- Gençlere, üniversite de dahil, eğitim süreçlerinin herhangi bir noktasında çalıştıkları konuları seçme esnekliği tanımak

Reform 5 - Sınavlar

ÖSS Sınavı Yerine, Yeni Bir Sistemle Orta Öğretim Sonunda “Yeterliklerin Kapsamlı Bir Şekilde Belirlenmesi”

- ÖSS’yi, öğrencilerin neleri bildiği, neleri yapabildiği, nasıl bir muhakeme becerisine sahip olduğu ve becerilerini nasıl uyguladığı gibi geniş yetkinliklerini test eden çağdaş durum belirlemesi demeti şeklinde yeniden yapılandırmak
- Bu belirlemeler tüm öğrencileri, okulda öğrendikleri yetkinlikleri göstermeye zorlamalıdır
- Bu belirlemeler müfredatla uyumlu olmalıdır
- Bu belirlemeler orta öğretim diploması için şart olmalıdır
- Bu belirlemeler öğrencilerin yetkinlikleri hakkında işverenlere ve üniversitelere bilgi sağlamalıdır

Reform 6 - Özerklik

Okul Özerkliği ve Bütçelerini Artırmak ve Sonuçlardan Okulları Sorumlu Tutmak

- Hükümete, öğrenci sonuçlarını iyileştirme projeleri için orta öğretim okullarına doğrudan hibe verme yetkisi vermek
- İyileştirme projeleri, okul kalitesi standartları ve öğrenci öğrenme standartları için ölçülebilir hedefler içerecek
- Okullar, kendi iyileştirme projelerini finanse etmek için uygun büyüklükte hibeler alacak ve yönetecek
- Okul projelerini MEB denetleyecek
- Okullar, hedeflere ulaşmadan sorumlu tutulacak

Reform 7 - Finansman

Kaliteyi Artırmak ve Farkları Azaltmak için Kamu ve Özel Fonları Stratejik Kullanmak

- Orta öğretim sektörü için bir orta vade harcama çerçevesi hazırlamak
 - **Stratejik hedefleri çok yıllık bütçeye bağlamak**
 - **Hükümet, erişim, eşitlik ve kaliteden sorumlu**
 - **Tutarlılık ve şeffaflık ortamı sağlamak**
- Özel sektörün daha fazla okul sağlaması için yeni yönetmelik ve daha fazla teşvik getirmek (özellikle orta öğretim sonrası eğitimde ve meslek eğitiminde)

Reform 8 – Yaşam Boyu Öğrenme

Türkiye’de Çalışanlara Yaşam Boyu Öğrenme İmkânı Sağlamak için İşverenlerle Ortaklık Kurmak

- Devlet, yaşam boyu öğrenmeyi öncelik haline getirmeli
- Özel sektör, özel getirinin yüksek olduğu yaşam boyu öğrenmenin finansmanını teşvik eden politikaları görmeli
- Devlet, sübvansiyon, ferdi öğrenci hesapları ve öğrencilerle maliyet paylaşma dahil bir dizi finansman opsiyonunu teşvik etmeli
- Devlet sonuçları ve etkiyi artırmak için izlenebilir hedefler koymak ve katılım ve sonuçları ölçmek için ulusal mikyas (kıyaslama) sistemi kurmalı

Sonuç

Türkiye Eğitim Sistemi Reformunda Stratejik Davranmalı ve Hızlı Hareket Etmeli

- Türk okulları, gençleri Avrupa vatandaşları ve küresel ekonominin çalışanları olarak geleceğe hazırlamak üzere değiştirilmeli
- Ancak, Türk yurttaşlarının Avrupa'nın düşük ücretli hizmet sektörü çalışanları haline gelmemesi için Türkiye şimdi harekete geçmelidir
- Bu acil zorlu görevi başarmak için, Türkiye kendi geleceğini politika ve tartışmaların üstünde tutmalı ve kapsamlı bir eğitim reformu stratejisi oluşturmak ve uygulamaya koymak için kamu, özel ve sosyal sektörde önde gelenlerden faydalanmalıdır

Yüksek Öğretim

Yüksek Öğretim Reformu Seçenekleri : Politika Belgesi

31 Aralık 2005

(Hükümetin nihai onayından sonra yayınlanacak)

İlave Yüksek Öğretim Çalışmaları devam etmektedir :

- Türkiye'deki Yüksek Öğretim Sektörünün Boyutu ve Oluşumu
- Yüksek Öğretim ve İstihdam
- Yüksek Öğretimde Özerklik, Yönetişim ve Hesap Verebilirlik Reformları
- Üniversiteye giriş ve öğrenci seçme sürecinin iyileştirilmesine yönelik seçenekler
- Yüksek Öğretimin Finansmanı ve Mali Hususlar

Teşekkürler

Daha fazla bilgi için ve ilgili dokümanların tümünü görmek veya indirmek için lütfen web sitemizi ziyaret ediniz:

www.worldbank.org.tr/ess